

XIX

Журнал Цивілізації Анахроністів
Тижневе видання №14 (14) 16.10.2016 - 22.10.2016

xix.olddance.org

Ваш «Бісквіт до Чаювання»

Подвійна французька
Кадриль місіс
Хендерсон

«Ліберальний» король
Фрідріх Вільгельм IV

Вітряний імпресіоніст
Жан Бєро

«За нашу й вашу свободу!»
Польське повстання
1830-31 рр.

Останній рекорд швидкості XIX ст.
790 Hardwicke

Справжні та вигадані жінки
У творах Новаліса

Модна сторінка до балу
Криноліни 1850-х

Танець з думкою про час

Яскр,

головний редактор

Відповідальний редактор:

Вероніка,

Носій здорового глузду:

Джулія,

Дизайн/верстка:

Яскр

Секретар:

Рія

Пишіть нам!

xix@olddance.org

Здавалося б, ну що там тих танців! Музика є, рухи вивчили, особливо, коли це якась нескладна кадрили або провінційний контраданс - та пішли вже якимось, із посмішкою та шармом.

Ба ні, на цьому глибини не вичерпано. Якщо в голові в танцюриста при цьому те, що в нього діється на смартфоні, та що там заплановано з понеділка на роботу, атмосфера балу дуже важко проникне всередину. Що гірше, вона не утворюватиметься для інших гостей із кожного такого окремого танцюриста. Й пропала мандрівка в часі!

Найменше, що можна та дуже варто зробити - це прочитати якісь коротенькі матеріали, путівник до країни та часу, куди бал вас переносить.

В нашій Студії є багаторічною традицією проводити «вечори культури», де у вигляді презентацій та балаканини за чаюванням ми завантажуюмо в голови наближену картину світу, якою вона могла бути для тогочасної людини.

Цього досить, щоб танцювати, уявляючи, які величні події (та роз'юшені кіньми дороги) лишилися за вікнами.

Втім, якщо зовсім немає часу та натхнення вчитуватися в довгі доповіді, прихопіть в дорогу до іншого часу наші бісквіти.

Смачного!

«Свидание в Бад-Ишле»

▲
2 Мы приглашаем вас отправиться с нами в небольшой курортный городок Бад-Ишль недалеко от границы Австрийской империи и Баварского королевства. Здесь 18 августа 1853 г. в честь дня рождения императора Франца Йосифа собралась вся высшая знать двух держав...

Подвійна французька Кадриль місіс Хендерсон

#танець_тижня

#1850

Вероніка

Ілюстрація до "The Hungarian Schottische", що була опублікована місіс Хендерсон з нотами та вказівками як танцювати

Місіс Ніколас Хендерсон – викладач танців вікторіанської Англії. Подружжя Хендерсон було практикуючими викладачами, деякі їхні учні танцювали і представляли нові танці в клубі Almack's, популярному лондонському закладі. Саме Франсес Хендерсон писала підручники танців і придумувала нові. Вона спілкувалася з іншим відомим танцмейстером – Еженом Кулоном, вони разом вперше в Лондоні (1844 р.) представили Целларіус-вальс (Вальс-мазурка), складений паризьким танцмейстером Генрі Целларіусом.

Mrs. Henderson's Double Quadrille з'явилася в третьому виданні (приблизно 1854 р.). Кадриль від-

різнялася від звичних для суспільства кадрилей тим, що чотири пари ділилися на дві групи (діагоналі). Місіс Хендерсон намагалася зберегти якомога більше фігур зі звичної Першої французької кадрили (точніше First-set quadrille). Але, як можна помітити, багато фігур було викреслено, а замість них ввелись інші – особливо яскраво це видно по п'ятій фігурі.

Це не єдиний танець, написаний місіс Хендерсон, також відомі контрданс Holly Berry, модифікація Мазурка-кадрилі, нова версія Sir Roger de Coverley.

Танці як і все інше виходили з моди, проте деякі повертались. Mrs. Henderson Double Quadrille

знову з'явилася в бальних залах у 1884 р. з підручника «How to dance» (by «an M.C.», London, 1884).

Франсес Хендерсон померла у віці 75 років у 1891 р. Одна з її двох дочок – Елізабет, вчителька співу, після смерті батька стала допомагати матері викладати, а з 1893 р. вела так само свої уроки танців.

Ілюстрація до «The Hungarian Schottische», що була опублікована з нотами та вказівками як танцювати місіс Хендерсон

Перекладено за дослідженнями Сьюзан де Гуардіола (США).

«Ліберальний» король Фрідріх Вільгельм IV

#1848

#XIX_личность

Маріанна

Внаслідок революції у лютому 1848 року у Франції, німецька ліберальна опозиція отримала співчуття у простого народу і почала наступ на діючу владу - переважно через настрої народу.

Для тодішнього короля Пруссії Фрідріха Вільгельма IV це було вкрай небажаним. Спершу він хотів вдаватися до сили, однак згодом змінив свою думку - і у березні 1848 року оголосив про внесення змін до конституції. На radoщах, люди почали збиратися під стінами берлінського палацу, щоб висловити свою вдячність правителю.

Проте, коли Фрідріх Вільгельм з'явився на своєму балконі, зі сторони військових, що охороняли палац, пролунало два постріли. Пізніше виявилось, що це була випадковість і ніхто не постраждав, та справу вже було зробле-

Дагеротип 1847 року

но. Хтось почав кричати про криваві репресії, інші підхопили і у мить створили барикади. На вулицях Берліну розгорнулися бої.

Щоб припинити хаос, Фрідріх Вільгельм IV вдається до рішучої дії: він одягає на себе кольори імперії - чорний, червоний і золотий - і верхи об'їжджає місто. Це мусили запевнити, що правитель дійсно хоче об'єднати германські держави на зазна-

чених раніше умовах.

Фрідріху це вдалося. Щоправда, у листі він зізнається, що цей крок був вимушеним, ідея саме такої імперії йому не до вподоби. Він справді формує двопалатний парламент, але зберігає преференції наслідування у верхній палаті та робить непростими вибори й роботу нижньої палати. Таким чином, він зберігає за собою абсолютну владу - принаймні, на деякий час.

Ветреный импрессионист Жан Беро

#XIX_art

#XX_art

Владислава Визерская

Жан Беро родился в 1848 году. В это время его семья проживала в Санкт-Петербурге, т.к. его отец, скульптор по образованию, был приглашен в Россию и работал над оформлением Исаакиевского собора. Когда мальчику было 4 года, отец умер, и мать с Жаном и еще тремя детьми вернулась на родину.

После обучения в престижном лицее Бонапарта (ныне лицей Кондорсе) Жан Беро начал изучать право в юридической школе, окончив которую стал работать адвокатом. Однако франко-прусская война и участие в сражении за Париж в 1870 г. изменили планы Жана Беро и он, оставив карьеру адвоката, решил заняться живописью.

С 1871 г. по 1873 г. Жан Беро посещал рисовальные классы известного портретиста Леона Бонна

(Léon Bonnat) и с 1873 г. по 1899 г. регулярно начал выставлять свои работы в Парижском Салоне.

В 1876 г. году Беро находит свой путь – создает жанровые картины, отображающие моменты из жизни Парижа и людей, здесь проживающих. При этом излюбленным инструментом на его картинах является погода: ветер и дождь. Они заставляют людей оживать, реагировать на окружающий мир.

Первый успех ему подарила картина «Возвращение с похорон» (On the Way Back from the Funeral), положившая начало сериям картин с аналогичными мотивами.

В 1890-х гг Беро отходит от манеры импрессионистов для написания серии эпатазирующих публику религиозных картин, где библейские сюжеты разворачивались в современной светской обстановке («Магдалина в доме Симона фарисея», 1891 г., Музей Орсе, Париж). Показанные в 1892 и 1894 гг., эти работы шокировали зрителей и вызвали жаркие дискуссии среди современных художников и критиков.

На рубеже XIX-XX вв. Жан Беро пишет все меньше картин, отдавая свое время и силы организационной работе: в 1885 г. он принял участие в создании Общества французских пастелистов (Société des Pastellistes de France).

В 1889 г. художник награждается золотой медалью Парижской Всемирной выставки, а в 1894 г. становится кавалером ордена Почетного Легиона.

С 1890 г. по 1929 г. Жан Беро постоянно выставляет свои картины на выставках Национального общества изящных искусств (Salon de la Société Nationale).

Жан Беро умер 4 октября 1935 г.

Талантливый художник, Беро не состоял в браке и не имел детей.

Похоронен во Франции, на кладбище Монпарнас, рядом с матерью и сестрой-двойняшкой.

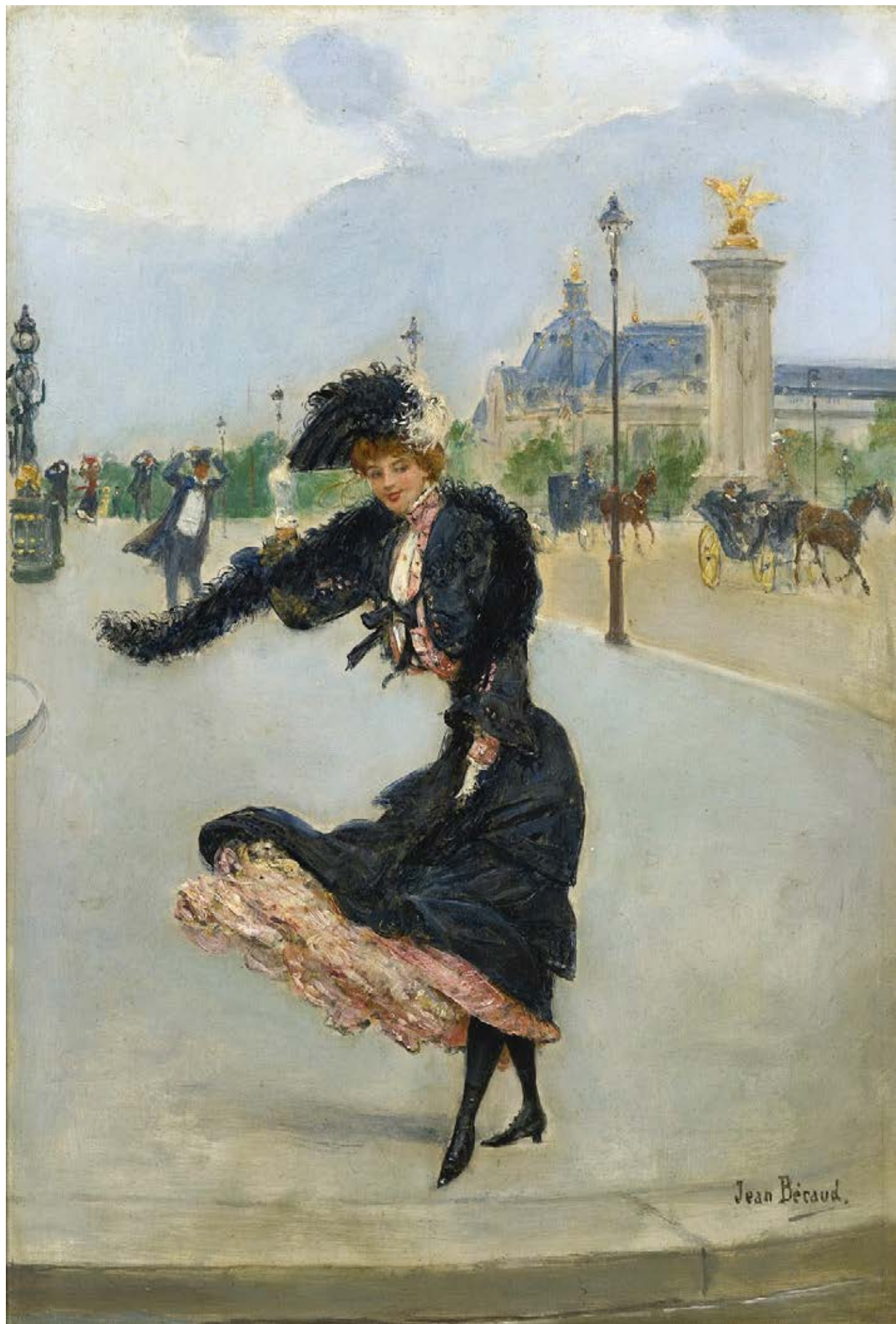
Произведения Беро пользовались большим успехом во Франции, но ни Эрмитаж, ни Пушкинский музей в России не посчитали необходимым иметь в своей коллекции его работы. Виной тому – салонная живопись, в манере которой выполнено большинство творений художника. Русские живописцы не видели в картинах Беро искренности и таланта, — только коммерческий интерес. Сегодня полотна кисти Беро можно увидеть в музеях Франции, Англии, Бельгии и США.

Больше картин:

[Blogspot](#)

Парижанка в дождливый день на площади Конкорд, ок. 1890

Элегантная дама перед Большим дворцом на мосту Александра III

Модистка на Елисейских полях

▲
9
Портрет Сони Книпс. 1898 г.

«За нашу и вашу свободу!» Польское восстание 1830

Вероника

Захват Арсенала. Марцин Залеский, 1831 г

Решения Венского конгресса (1815 г.) окончательно закрепили раздел польских земель между Австрией, Пруссией и Россией. Во владениях, отошедших Российской империи, было создано суверенное Царство Польское. Александр I, в качестве польского короля, учредил либеральную конституцию, по которой царство имело выборный сейм (с 1818 г.), армию и свое правительство во главе с царским наместником, объявлялись гражданское равенство, свободы слова, совести и т.д.

Однако все это было слишком хорошо, чтобы продлиться долго, и уже в

скором времени конституционные порядки начали нарушать. В сейме крепла антиправительственная оппозиция, с 20-х годов стали возникать тайные революционные организации. Из них наиболее известные – Патриотическое общество (1821-26 гг.), сотрудничавшее с декабристами («За нашу и вашу свободу!»), и Военный союз (основан в 1828 г.), занявшийся непосредственно подготовкой к восстанию. Поляки хотели независимости в пределах польского государства на 1772 г. (до первого раздела Речи Посполитой).

Антиправительствен-

ные революции 1830 г. во Франции и Бельгии вдохновили польских патриотов и прямо ускорили начало революции в Польше – манифестом Николая I польская армия должна была помочь подавить бельгийское восстание, что стало предлогом.

Вечером 29 ноября 1830 г. польское ополчение захватило казармы и арсенал русских полков. Царский наместник сумел сбежать, заняв нейтральную позицию. «Ноябрьская ночь» положила начало «Ноябрьскому восстанию» (в польских хрониках), охватившему территории Литвы, частично Беларуси и Пра-

вобережной Украины.

30 ноября был сформирован Патриотический клуб, «почистивший» созданный Административный совет от прорусских министров, главнокомандующим стал Йозеф Хлопицкий, соратник Костюшко и Домбровского. Как обычно и бывает, сразу же начались внутренние дразги и перетягивание правительственного «одеяла»: 4 декабря было сформировано Временное правительство во главе с А. Чарторыйским, а на следующий день Хлопицкий объявил о недоверии к власти и 17 декабря провозгласил себя диктатором, что не никак не могло понравиться Сейму. Требования о независимости Польши были, естественно, сразу откинута Николаем I. Правительство Царства Польского приняло акт о низложении Николая и запрете представителям династии Романовых зани-

мать польский престол, и сместило Хлопицкого, назначив главнокомандующим князя Радзивилла, лишённого военного опыта. Было сформировано Национальное правительство (Жонд Народови) во главе с князем Чарторыйским.

В начале февраля русские полки вступили на территорию Царства Польского, но были остановлены в битвах под Сточком, Вавры и Грохове. В это время восстание начало распространяться на территории Литвы и Правобережной Украины, и русские войска встретились с серьёзным отпором со стороны селянства.

Поражение при Остроленке в конце мая 1831 г. положило начало кризису революции. Восстания на Волыне и в Литве были подавлены. Селянство разочаровалось в Сейме, который не принял ни

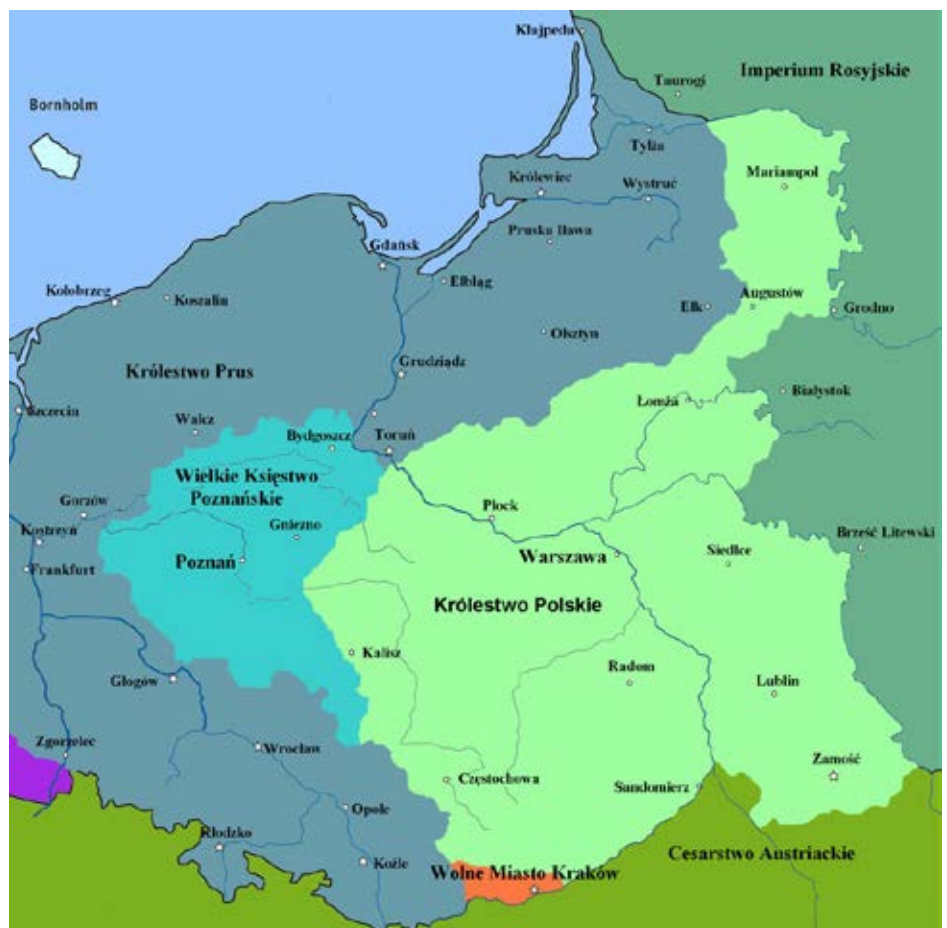
одного закона, облегчающего им жизнь, аристократия начала покидать страну. Возмущённый народ скинул Национальное правительство, диктатором стал генерал Я. Круковецкий, который первым делом подавил волнения и запретил Патриотический клуб.

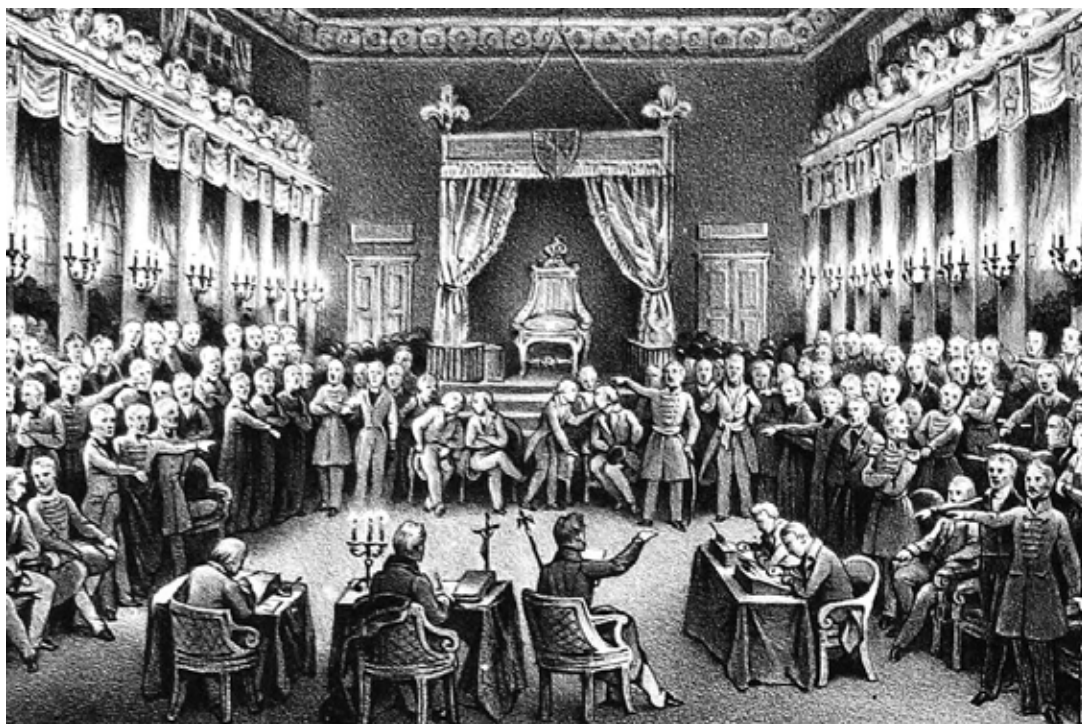
А в это время к Варшаве подошло русское войско. Штурм города завершился 8 сентября 1831 г. капитуляцией Сейма и выведением остатков польской армии за Вислу.

26 февраля 1832 года явился в свет «Органический статут», согласно которому отменялась конституция 1815 года, Польское Царство объявлялось частью России, упразднились сейм и польское войско. Воеводства были реорганизованы в губернии, была введена русская монетная система. Так же был совершен при-

Границы Царства Польского на 1815 год:

- зеленым цветом обозначено Царство Польское в составе России,
- голубым - часть наполеоновского герцогства Варшавского, отошедшая к Пруссии,
- красным - Краков, отошедший к Австрии

Детронизация царя Николая польским сеймом, 1831 г.

нудительный роспуск греко-католической церкви и переход местных общин в православие (Полоцкий церковный собор 1839 г). Усиление этой политики последовало за польским восстанием 1863 года.

Европа в это время начинает сочувствовать полякам и признает деспотичность Российской империи, что задает тон общественному мнению 1830х годов.

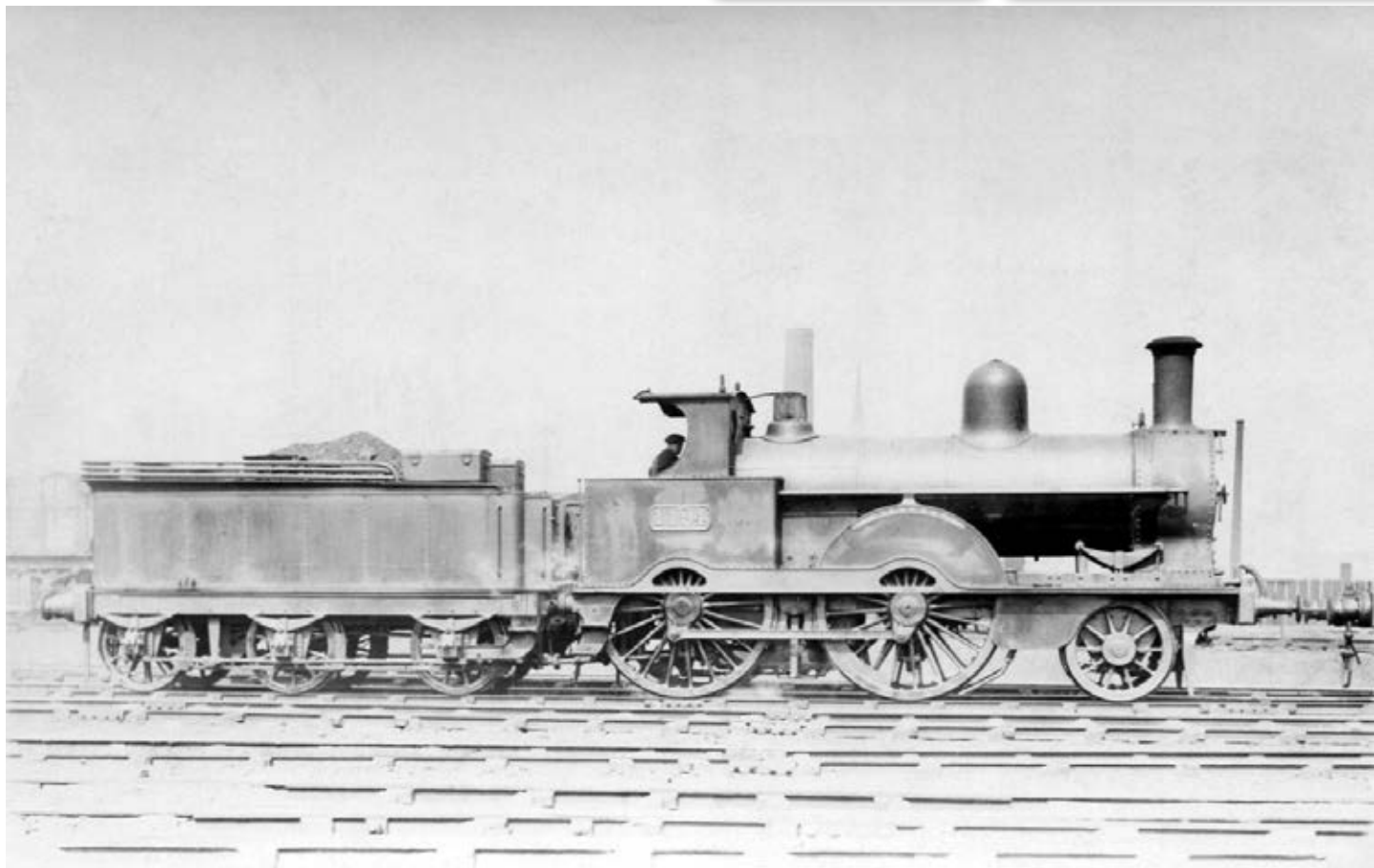
Битва под Остроленкой 1831 года. Karol Malankiewicz, 1838 г.

Последний рекорд скорости XIX века 790 Hardwick

Вероника, Яскр

#AgeOfSteam

#SteamWithoutPunk

22 августа 1895 года локомотив 790 Хардвик (790 Hardwicke) преодолел за 2 часа и 6 минут расстояние в 141 милю (227 км) между железнодорожными станциями Кру и Карлайл со средней скоростью 67,1 миль в час (108,0 км/ч), установив новый рекорд скорости во время «Гонки на Север» - соревнования между поездами. Быстрее этого паровозы будут ездить только в XX веке.

Справжні і вигадані жінки У творах Новаліса

#XIX_література

#Empire

Тетяна Турчина

Коли ми чуємо «Новаліс» і «жінка», пам'ять малює дивовижний образ Софі фон Кюн, на образ якої молився ліричний герой в Гімнах до ночі, а також прекрасна Трояндочка з філософської казки про Гіацинта і Рожеву квітку, або грізна Ізіда з «Учнів в Саїсі». Та до жінок вигаданих, у житті поета була жінка, що майже завжди була з ним – його мати.

Фрідріх фон Гарденберг – життєрадісний і потужно обдарований – один із одинадцяти дітей, що швидко народжувалися і помирали у шлюбі Генріха Ульріха Еразма фон Гарденберга і Августини Бернардини фон Бельциг, гернгутера (строного мораліста) і жінки, припущеної відсутністю статків і поса-

гу. По-суті, мати Новаліса – яскравий приклад життєвої програми «Kinder, Küche, Kirche», та саме вона першою з жінок, удостоєних його поклоніння: «Я знаю, ти любиш отримувати мої листи. Можеш мені повірити, один лише спогад про тебе несе мені щастя, коли моє фантазія вирує і твій лик швидко постає переді моїм внутрішнім поглядом... Бо кому завдячують своєю енергією майже всі чоловіки, що наважилися на щось велике заради людства, – лише своїм матерям. Тобі зобов'язаний я майже всім у розвитку моїх сил, і все добре, на що я відважуюся і що зроблю, буде натхненне тобою, і в цьому висловиться величезна подяка тобі».

У Новаліса, як у нікого з романтиків, вигадка послідовно продовжувала дійсність. Він не бачив різниці між гіпотезою і доведеною істиною – гіпотеза вже самим своїм народженням була причетна до світу істини: «Гіпотеза – сіті, хто їх закинув, тому буде улов, і чи не за допомогою неї відкрили Америку», – писав він у Фрагментах. І однією з таких гіпотез, як це не дивно звучить, була його наречена Софі фон Кюн.

Вони познайомилися, коли їй було 13, а у 15 вона вже померла від невдалої операції. Не позначена і слідом оригінальності чи інтелекту, Софі стала для Новаліса цінною «поезією вранішнього часу» – поезією первинності, чистоти. У центрі зображення «Гімнів до ночі» – могила коханої. Її ім'я ніде не названо, та біографія поета натякає, що це Софі. «Гімни» – молитва, поклик, руки простягнуті до предмету обожнення. «Ніч» у Новаліса народжує день, він закладений у її лоні. День – діловитий, прозаїчний, ділить людство на окремі особини, кожна з яких сповнена турбот. Ніч – час тихого споглядання, час еротичних ідей та асоціацій, час єднання людства, кінець діловитості – “der Geschäftigkeit Ende”.

По суті, Новаліс хоче долучити людство до ночі, допомогти розгледіти цю безлику, безмежну і непроглядну істоту, що виграє поєдинок з днем: «Земне спливе наверх і кане, / омите висотою; але що стало святим через доторк любові, / попливе, розкуте, укритими ходами в потойбічний світ, / де воно, мов оболочи, зіллється з дорогами усопшими».

Софі фон Кюн

Новалис

Модна сторінка до балу Криноліни 1850-х

#XIX_мода

Рія Куцак

До 1858 року словом «кринолін» називали власне цупкі спідниці із кінського волосу та льону, велика кількість яких створювала необхідну «квіткову» пишність романтичної сукні вельможної дами.

Редакція шукає авторів!

Запрошуємо вивчати ХІХ століття і ділитися своїми знахідками!

Будемо раді вашим статтям і пропозиціям,
як на постійній основі, так і одноразовим.

Співпраця добровільна

Ad majorem XIXi Gloriam!

Пишіть нам!

xix@olddance.org

(це так само скринька для підписки)

Приєднуйтеся до спільноти!

Щотижневий дайджест мережових публікацій «ХІХ»

Київ-2016